

EPAM EKONOMİ VE POLİTİKA
Araştırmaları Merkezi
İSTİNYE ÜNİVERSİTESİ

Haftalık Dış Politika ve Ekonomi Bülteni

41. Bülten

İSÜ | İSTİNYE
ÜNİVERSİTESİ
İSTANBUL

istinye.edu.tr | 0850 283 60 00

[/istinyeuniv.edu](https://www.facebook.com/istinyeuniv.edu) [/istinyeunivedu](https://www.instagram.com/istinyeunivedu) [/istinyeunivedu](https://www.youtube.com/istinyeunivedu)

Haftanın Analizi

İdlip'te Uzlaş ve Beklentiler

Doç. Dr. Fahri Erenel-EPAM Müdürü

Son günlerde İdlip'te yoğunlaşan çatışmalara, ara verilmesini öngören Moskova'da imzalanan ek protokolün dünya ve bölgeye biraz nefes aldığını söyleyebiliriz.05 Mart 2020 tarihinde imzalanan bu protokolün, daha önce imzalanan ve taraflarca birçok maddesi hayata geçirilmeyen veya geçirilemeyen mutabakatlara göre öneminin daha fazla olduğunu söylemek mümkündür.

Bu mutabakatın, teknik detaylar içeren, askeri faaliyetlerin durdurulması ve bu faaliyetlerin kontrolüne ilişkin 3 maddesi dışında, içeriğinde yer alan konular 2011'den Suriye'de beri devam eden kaos'un ve yarattığı yıkıcı tahripkarlığın sona erdirilmesine ilişkin beklentileri ortaya koymaktadır. Beklenti olmasının nedeni bu protokolün tarafları olan Türkiye ve Rusya dışında Suriye topraklarında bulunan, hedefleri birbirinden farklı devlet ve devlet dışı aktörler arasındaki mücadelenin nasıl evrileceğinin bilinmemesidir. Özellikle devlet dışı aktörlerin sık sık saf değiştirdiği bu ortamda öngörüle bulunmakta zorlaşmaktadır.

Bu açıdan bakıldığında, protokol kapsamında askeri faaliyetlerin durdurulması ve kontrolünde sağlanabilecek başarının, protokolda yer alan beklentilerin farklı algılar yaratmasına meydan vermeden barış ve istikrarı sağlayacak bir gerçekliğe dönüştürülmesine destek sağlayabileceği dikkate alınmalıdır. Bunu sağlayacak olan, sahadaki aktörlerin, istikrarsızlığın yol açtığı felaketi, istikrarsızlığın kendileri açısından da yol açtığı zararları ve kayıpları, bölge ve kendi ülkelerinin refahına yaptığı olumsuz etkileri görmeleri ve bunu önlemek için ortak noktaların sayısının artırılmasından geçtiği gerçekliğidir.

Protokol girişinde yer alan beklentiler, Astana ve akabinde imzalanan Soçi Mutabakatı ile de ortaya konulmuş olan hususlardır. Protokolün bu muhtıralara atıfta bulunmasının nedeni de budur. Esasın da yeni bir muhtıra imzalanmamıştır. Muhtıralarda yer verilen taahhütlerin tam olarak yerine getirilmemesinin yol açtığı sorunların yarattığı çatışma ortamının, barış ve istikrar ortamına dönüşmesi yolunda biraz nefes almayı sağlayacak bir hamle olarak görmek gerekmektedir protokolü.

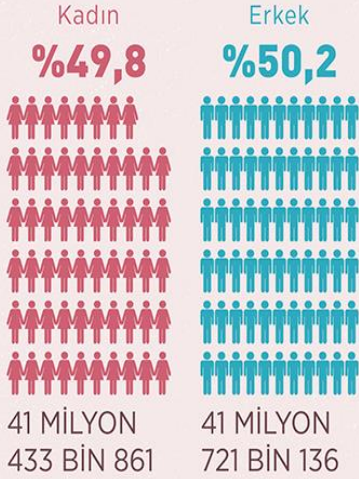
Türkiye ateşkes öngören bu protokol ile; bölgede sivillere yönelik katliam düzeyine varan saldırılara son verilmesini sağlama, sınırımıza yeni mültecilerin gelmesini engelleme, rejim ve onunla birlikte hareket eden İranlı milislerin ilerleyişlerinin durdurulması, Türk Silahlı Kuvvetlerinin kontrol altına aldığı bölgelerin elde bulundurulması konularında kazanımları olduğunu söylemek mümkündür. Soçi mutabakatı ile oluşturulan gözlem noktalarımızdan, rejimin ele geçirdiği topraklarda kalanların mevcudiyetlerini korumaları kazanım olmakla birlikte, her an için saldırıya uğrama riskleri, birbirlerini destekleme ve ani bir gelişme karşısında takviye edilmelerinin güçlüğüne ciddi bir hassasiyet olarak görmeliyiz.

Rusya ve rejim açısından ise, M4 ve M5 karayollarını kontrol altına almış olmaları ve bugüne kadar uyguladıkları salam taktiği (Sabırla ve metodolojik ilerleme) ile ele geçirdikleri toprakları kontrol altında tutmaları, her ne kadar bu protokol Soçi mutabakatını esaslarını içermekle birlikte mutabakatın içerdiği esaslarda ki şartlara geri dönülmemesini kazanım olarak görebiliriz.

Bu protokol ile gündeme bir kez daha gelen ve bölgede ki istikrarsızlığın en önemli kaynağı olarak görülen terör örgütleri ile mücadelenin şekli ve kararlılığı, ateşkesin kalıcılığı ve istikrara dönüşmesi konusunda en önemli gösterge olacaktır. Terörle mücadele, Türkiye ve Rusya tarafından ortak bir sorumluluk olarak üstlenilmedikçe bölge istikrarsızlaşmaya devam edecektir. Bu durum başta ABD olmak üzere bölge dışı aktörlerin terör örgütlerini, kendi hedefleri doğrultusunda vekil olarak kullanmaya uygun şartları sağlayabilecektir.

2019 Türkiye'nin kadın istatistikleri

CİNSİYETE VE YAŞ GRUBUNA GÖRE NÜFUS ORANI

KADIN (%)	YAŞ	ERKEK (%)
%48,7	0-14	%51,3
48,8	15-29	51,2
49,4	30-44	50,6
49,9	45-59	50,1
52,2	60-74	47,8
58,9	75-89	41,1
73	90+	27

ORTALAMA İLK EVLENME YAŞI

Erkek **27,9**

Kadın **25**

KADIN MİLLETVEKİLİ ORANI

%17,3

DOĞUŞTA BEKLENEN YAŞAM SÜRESİ (YIL)

78,3
Genel

75,6
Erkek

81
Kadın

MUTLULUK ORANI

Türkiye Geneli

%52,4

%57

%47,6

Yargıtay 16. Ceza Dairesi kararlarındaki FETÖ üyeliği kriterleri

Yargıtay 16. Ceza Dairesi, bugüne kadar verdiği kararlarla örgüt üyeliği kavramını ve verilecek cezaların ayrıntılarını belirledi. Örgütün dikey yapılanmayla, 7 katlı piramidin katmanları şeklinde çalıştığı tespit edildi

FETULLAH GÜLEN
Fetullahçı Terör Örgütü elebaşı

YEDİNCİ KAT

KURMAY TABAKA
Örgüt lideri tarafından doğrudan seçilen 17 kişiden oluşan örgütün en seçkin kesimidir

ALTINCI KAT

HAS TABAKA
Fetullah Gülen ile alt tabakaların irtibatını sağlar. Örgüt içi görev değişiklikleri yapar

BEŞİNCİ KAT

ORGANİZE EDEN VE YÜRÜTEN TABAKA
Örgüt lideri tarafından atanır. Devletteki yapıyı organize edip yürüten tabakadır

DÖRDÜNCÜ KAT

TEFTİŞ KONTROL TABAKASI
Bütün hizmeti (legal ve illegal) denetler. Bu tabakaya girenler örgütte çocuk yaşta kazandırılanlardan seçilir. Örgüte sonradan katılanlar genellikle bu katta ve daha üst katlarda görev alamazlar

ÜÇÜNCÜ KAT

İDEOLOJİK ÖRGÜTLENME TABAKASI
Örgüt ideolojisini benimseyen ve ona bağlı çevresine propaganda yapan kişilerden oluşur

İKİNCİ KAT

SADIK TABAKA
Okul, dersane, yurt, banka, gazete, vakıf ve kurum görevlilerinden oluşan sadık gruptur

BİRİNCİ KAT

HALK TABAKASI
Örgüte iman ve gönül bağı ile bağlı olanlar, fiili ve maddi destek sağlayanlardan oluşur

BU TABAKALAR HARİCİNDE ÖRGÜT İÇİNDE YER ALANLAR İÇİN:

"Bu tabakalar dışında örgüte sempati besleyenlerden oluşan alt tabaka vardır. Talimat almaz ve rapor vermezler. Siyasetçi, sanatçı, yazar, gazeteci, akademisyen gibi çok geniş bir alana yayılmış olan bu sempatanın kitleyi örgüt zaman zaman lehine kamuoyu oluşturmak için kullanmaktadır"

9 SORUDA YARGITAY 16. CEZA DAİRESİ KARARLARINDAKİ "TERÖR ÖRGÜTÜ-ÖRGÜT ÜYESİ-ÖRGÜTE YARDIM-SEMPATİZAN-SUÇ TARİHİ" KRİTERLERİ:

1- 15 TEMMUZ'DAN ÖNCE ÖRGÜTÜN TERÖR ÖRGÜTÜ İLAN EDİLMESİ CEZA VERİLMESİ İÇİN GEREKLİ Mİ?

Örgütün ustaca gizlenen amacını bilenler ve bu amaçla örgütte görev alanlar açısından suç tarihinden önce bir terör örgütü kararı verilmesine ihtiyaç yoktur

2- ÖRGÜTÜN GERÇEK AMACINI BİLEN MENSUPLARININ HUKUKİ DURUMU NASIL DEĞERLENDİRİLMELİ?

Bu kişilerin kusurluluğunda tartışılacak bir husus bulunmamaktadır

3- YEDİ KATMAN HALİNDE ÇALIŞAN ÖRGÜTÜN KAÇINCI TABAKASINDAKİLERİN CEZAI SORUMLULUĞUNDA TEREDDÜT YOKTUR?

Üç, dört, beş, altı ve yedinci tabakalarda bulunan örgüt mensuplarının bu durumda olduklarının kabulü gerekir

4- ÖRGÜT, EĞİTİM VE AHLAK HAREKETİ OLARAK ALGILANMIŞ OLABİLİR Mİ?

FETÖ'nün başlangıçta bir ahlak ve eğitim hareketi olarak ortaya çıkması ve toplumun her katmanının büyük bir kesimince böyle algılanması toplumsal bir gerçekliktir

5- ÖRGÜTE BİLMEYEN KATILANLARIN HUKUKİ DURUMU NASIL DEĞERLENDİRİLMELİ?

Legal zeminde faaliyet gösteren, nihai amacın gizli tutulması nedeniyle açıkça bilinmeyen yapılara dahil olan ya da yardım edenlerin bu suçların doğrudan kast ve özel saikle işlenebilen suçları olduğu hususu da gözetildiğinde hukuki durumlarının kusurluluk ve hata bağlamında değerlendirilmesinde zaruret vardır

6- TCK'NİN HATA HÜKÜMLERİ NASIL UYGULANABİLİR?

Örgütün, sözde mesruiyet vitrini olarak kullanılan diğer tabakalardaki örgüt mensupları tarafından bilinip bilinmediğinin olaysal olarak toplanan deliller muvacehesinde TCK'nin hata hükümlerini düzenleyen 30. maddesi kapsamında değerlendirilmesi lazımdır

7- HATA HÜKÜMLERİ UYGULANIRKEN NELER GÖZARDI EDİLMEMELİ?

Milli Güvenlik Kurulu'nun 30 Ekim 2014, 29 Nisan 2015 ve 26 Mayıs 2016 tarihli toplantılarında alınan ve kamuoyu ile paylaşılan kararlarda sözde "hizmet hareketi" adlı, legal görümlü illegal yapının, paralel bir devlet kurma amacıyla olan, devletin varlığına ve anayasal düzenine karşı ciddi tehdit oluşturan bir örgüt olarak kabul edilmesi, aynı tespit ve açıklamaların devlet ve hükümet yetkililerince en üst düzeyde benimsenip, kamuoyuyla paylaşılması gibi olguların gözardı edilmemesi gerekir

8- ÖRGÜTÜ HİZMET HAREKETİ ZANNEDENLERİN, CEZAI YÖNDEN SORUMLU TUTULMASINDA KRİTER NEDİR?

Bu yapıda, cemaat zannederek yer alanlar, ancak örgüt olduğunu ortaya koyan olaylar ortaya çıkmasından sonraki tarihlerde örgüte bağlılıkları devam ediyorsa cezai yönden sorumlu olacaklardır

9- ÖRGÜTÜN GERÇEK AMACINI BİLENLER İÇİN SUÇ TARİHİ BAKIMINDAN MİLAT VAR MI?

FETÖ'yü anayasal düzeni zorla değiştirmek için oluşturulan bir terör örgütü olarak kurun, yöneten veya örgütün gerçek amacını bilerek hiyerarşisine dahil olan için suç tarihi bakımından bir milat söz konusu değildir

08.03.2020

ANADOLU AJANSI
KCC

<https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/17655>

Türkiye ile Rusya'nın İdlib'deki Durumu İstikrara Kavuşturma Mutabakatı

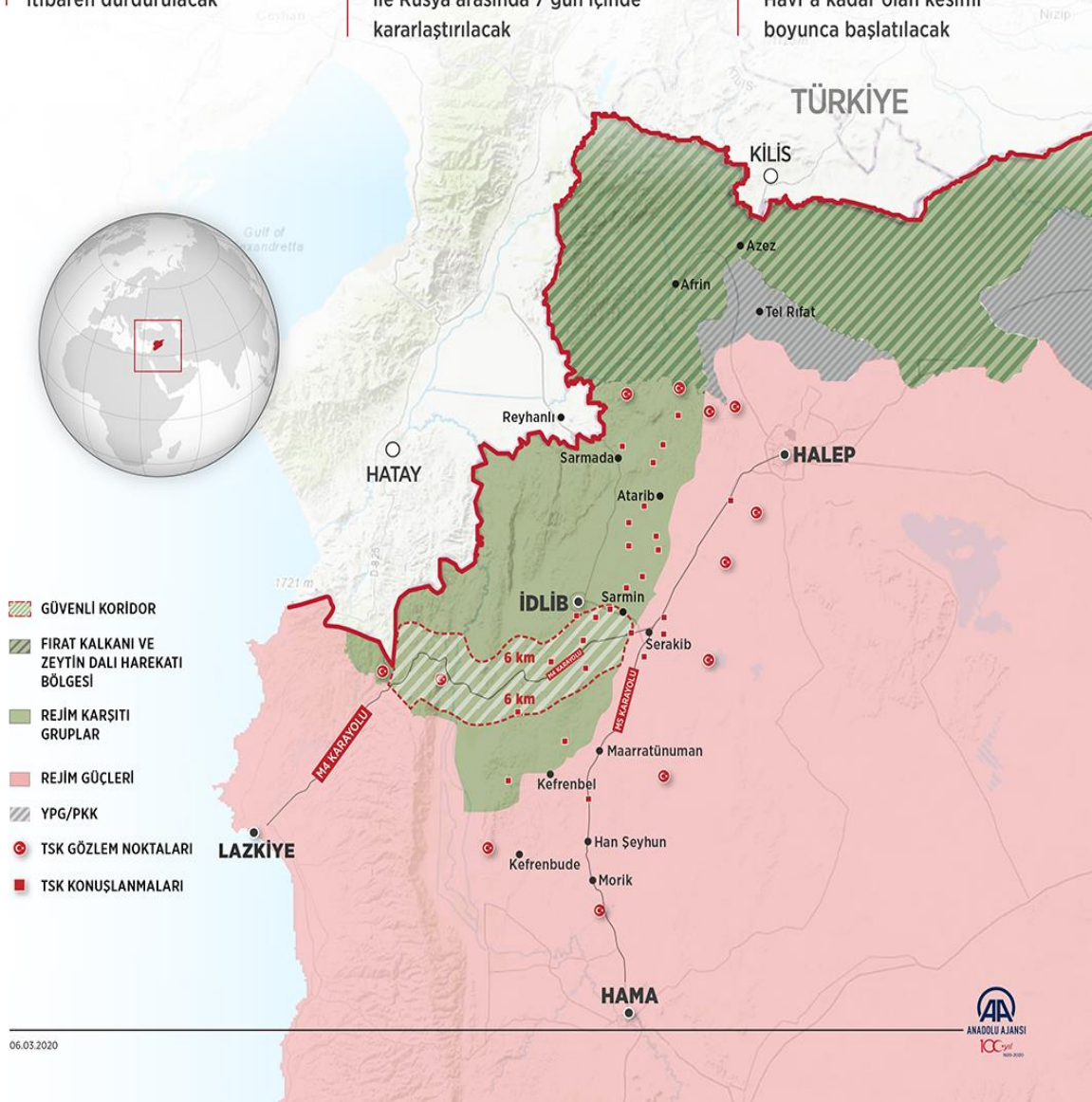
İki ülkenin Soçi mutabakatına ek protokol olarak kaleme aldığı metin, resmi haliyle "İdlib Gerginliği Azaltma Bölgesi'ndeki Durumun İstikrarlaştırılmasına İlişkin Muhtıra Ek Protokol" adını taşıyor

ANLAŞMANIN DETAYLARI:

İdlib Gerginliği Azaltma Bölgesi'ndeki temas hattı boyunca tüm askeri faaliyetler 6 Mart 2020 saat 00:01'den itibaren durdurulacak

M4 karayolunun kuzeyinde 6 km ve güneyinde 6 km derinliğinde bir güvenli koridor tesis edilecek. Koridorun işleyiş esasları Türkiye ile Rusya arasında 7 gün içinde kararlaştırılacak

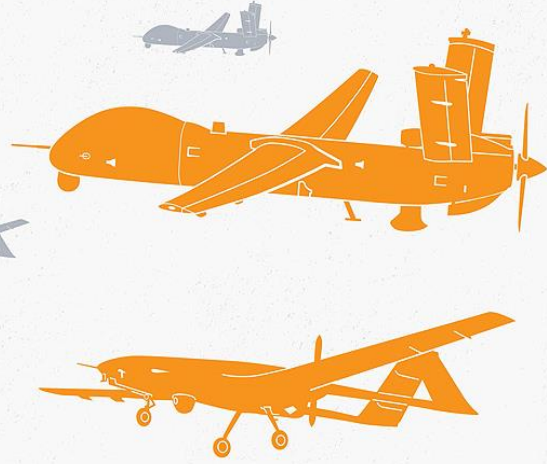
Türk ve Rus devriyeleri, 15 Martta M4 karayolunun Trumba'dan (Serakib'in 2 km batısındaki) Ain Al Havr'a kadar olan kesimi boyunca başlatılacak

<https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/17644>

İHA ve SİHA'lar teröristlerin korkulu rüyası oluyor

Türk Silahlı Kuvvetlerinin sınır ötesi operasyonlarında hedefleri "nokta atışı"yla etkisiz hale getiren insanlı ve insansız hava araçları, iç güvenlik operasyonlarında da jandarma ve polisin vazgeçilmezi oldu

2019'DAKİ İÇ GÜVENLİK OPERASYONLARINDA

TOPLAM

384
TERÖRİST

etkisiz hale getirildi

73'ü
SİHA'larla

1 OCAK 2016-1 MART 2020 ARASINDA

TOPLAM

1165
TERÖRİST

etkisiz hale getirildi

177'si
SİHA'larla

123
SİĞİNAK
imha edildi

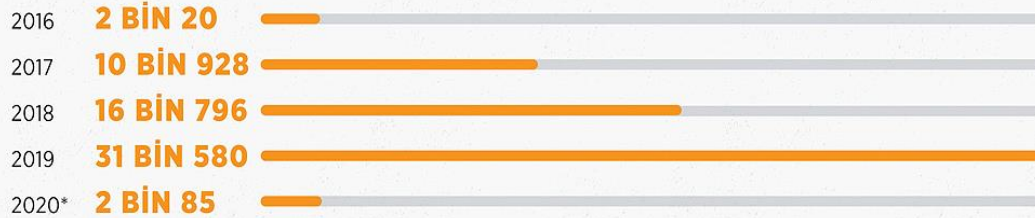

416
SİĞİNAK
imha edildi

Karadan yürütülen operasyonlara hava gücü olarak katkı sağlayan araçlar, belirlenen terör hedeflerini tam isabetle vuruyor

HAVADA GÖREV YAPMA SÜRESİ
(yurt içi/saat)

* 1 Ocak-1 Mart

07.03.2020

AA
ANADOLU AJANSI
100
YIL

Yunanistan uluslararası hukuku çığnıyor, AB ve BM izliyor

Yunanistan, sınırdaki sığınmacılara karşı orantısız güç kullanarak uluslararası hukuku ve AB hukukunu ihlal ediyor

BM HUKUKU NE DİYOR?

1951 Sözleşmesi ve onunun 1967 Protokolü'nün koruyucusu olarak hizmet veren BMMYK'ya göre, mültecilerin korunması devletlerin birincil sorumluluğunda

Kendilerini güvende hissetmeyen, savaş ve benzeri korkular nedeniyle ülkelerini terk eden her insan başka bir ülkeye sığınma hakkına sahip

Bu kişilerin, geldikleri ülke makamlarına iltica ya da sığınma başvurusunda bulunarak "mülteci" statüsü kazanma hakları bulunuyor

İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 14. maddesinde de "Herkes, zulüm karşısında başka ülkelerde sığınma talebinde bulunma ve sığınma hakkından yararlanma hakkına sahiptir." ibaresi geçiyor

AB HUKUKU NE DİYOR?

Yunanistan, AB hukukunu da ihlal ediyor

AB'nin göçmen politikasını şekillendiren "Ortak Avrupa İltica Sistemi"ne göre, iltica koşullarında "Kendi vatanında ciddi zulüm ve zarar tehdidiyle karşı karşıya kaldığı için kaçan ve uluslararası korumaya ihtiyaç duyan kişilere iltica verilir." deniliyor

AB kanunlarına "İltica talebinde bulunan kişilere, kalacak yer gibi, insani karşılama koşulları sağlanması" zorunlu tutuluyor

Ortak iltica sistemine göre, süreçlerin adil ve etkili olması ve "suistimale açık olmaması" gerekiyor

YUNANİSTAN HER BAŞVURUYU KABUL ETMEK ZORUNDA

Yunanistan gerek 1951 Sözleşmesi gerekse 1967 Protokolüne taraf ülke konumunda bulunuyor

Sözleşmelere taraf olan Yunanistan'ın, ülkelerindeki savaş nedeniyle kaçan her bir kişinin, sığınma başvurusunu almak ve olabildiğince kısa bir süre içinde bu başvuruları sonucu bağlama zorunluluğu bulunuyor

İstanbul bu hafta birbirinden renkli etkinliklere sahne olacak

İstanbul bu hafta geniş bir yelpazede, birbirinden farklı etkinliklerle yerli ve yabancı sanatçıların katıldığı konser, sergi, tiyatro ve performanslara sahne olacak

ŞEHİR TİYATROLARI

"AY IŞIĞINDA ŞAMATA"

— 11 - 14 Mart
HARBIYE MUHSİN ERTUĞRUL SAHNESİ

"BEN ÇAĞIRMADIM"

— 11 - 14 Mart
FATİH REŞAT NURİ GÜNTEKİN SAHNESİ

"AMANVERMEZ AVNİ"

— 11 - 14 Mart
KAĞITHANE SADABAD SAHNESİ

"KARINÇALAR- BİR SAVAŞ VARDI"

— 11 - 14 Mart
KADIKÖY HALDUN TANER SAHNESİ

"NORA-BİR BEBEK EVİ"

— 11 - 14 Mart
ÜSKÜDAR MUSAHİPZADE CELAL SAHNESİ

"HASTALIK HASTASI"

— 11 - 14 Mart
ÖMRANIYE SAHNESİ

"MATRUŞKA"

— 11 - 14 Mart
GAZİOSMANPAŞA SAHNESİ

"UZLAŞMA"

— 11 - 14 Mart
ÜSKÜDAR KEREM YILMAZER SAHNESİ

"İKİ EFENDİNİN UŞAĞI"

— 12 - 14 Mart
SULTANGAZİ HOCA AHMET YESEVİ SAHNESİ

"ELMA KURDU KIRTIK"

— 12 - 13 Mart
GAZİOSMANPAŞA FERİH EGEMEN ÇOCUK TİYATROSU SAHNESİ

"KÜLTÜR DÜNYAMIZDAN KADIN PORTELERİ"

KONUŞMACI: FATMA GÜLŞEN KOÇAK
— 11 Mart
ZAL MAHMUT PAŞA KÜLLİYESİ

"ALICE MÜZİKALİ"

— 12 - 13 Mart
ZORLU PSM

KREMERATA BALTICA

— 12 Mart
CEMAL REŞİT REY

İSTANBUL DEVLET SENFONİ ORKESTRASI, "ÇETİN EMEÇ'İ ANMA KONSERİ"

ŞEF: THOMAS ROSNER, SOLİST: NICOLAS BALDEYROU
— 13 Mart
CEMAL REŞİT REY

"BARIŞ ORMANI"

— 15 Mart
CEMAL REŞİT REY

"WOLFİE HARİKALAR OPERASINDA"

— 15 Mart
ZORLU PSM

İSTANBUL DEVLET TİYATROSU

"HIRÇIN KIZ"

— 10 - 15 Mart
MECİDİYEKÖY BÜYÜK SAHNE

"FİLOZOF AHMED"

— 10 - 15 Mart
ÜSKÜDAR STÜDYO SAHNESİ

"BİR PİCASSO"

— 10 - 15 Mart
MECİDİYEKÖY STÜDYO SAHNE

"JOSEF BIEDER'İN YILDIZININ PARLADIĞI AN - (AKSESUVARCI)"

— 10 - 15 Mart
ÜSKÜDAR TEKEL SAHNESİ

"SİZ NE DERSİNİZ"

— 14 - 15 Mart
ÜSKÜDAR STÜDYO SAHNESİ

"MERAKLISI İÇİN ÖYLE BİR HİKAYE"

— 12 - 14 Mart
GARİBALDİ SALON 2

"ALYOŞA"

— 12 - 15 Mart
KÜÇÜKCEKMESE CKSM

"KADINCIKLAR (PAZAR OKUMALARI)"

— 15 Mart
GARİBALDİ SALON 2

"TAMAMEN DOLUYUZ"

— 13 - 15 Mart
ZEYTİNBURNU SAHNESİ

SAHNE SANATLARI VE KONSERLER

ALENA BAEVA - ULUSAL BASQUE ORKESTRASI

— 9 Mart
CEMAL REŞİT REY

"CAMERATA ROYAL CONCERTGEBOUW"

ŞEF - SOLİST: BEHZOD ABDURAIMOV
— 10 Mart
İŞ KULELERİ SALONU

SOUAD MASSI

— 10 Mart
CEMAL REŞİT REY

AVRASYA FİLARMONİ ORKESTRASI - LUDWIG VAN BEETHOVEN'İN "250. DOĞUM YILI ÖZEL KONSERİ"

ŞEF: PROF. RENGİM GÖKMEN SOLİST: IDİL BİRET
— 11 Mart
ZORLU PSM

MODERN DANS TOPLULUĞU "MDTİST" - "ELEKTRONİKA"

— 11 Mart
ZORLU PSM

Kitap Tavsiyesi

"Tyl bir öğretmeni sırtı eğitir. Ancak muhteşem bir öğretmeni sırtı meraklandırı. Barbara Oakley muhteşem bir öğretmen. Sadece sayısal zekâıyla değil, kolimcleri kullanış bî-
çimle de insano kâmlisine bayran berâkıyor."
Mîke Rowe, Discovery Channel "Küçü İler" programının yaratıcısı ve sunucusu

(SAYISAL ZEKÂ)

MATEMATİK VE FENDE BAŞARILI OLMANIN SIRLARI

(Cebirden Kalmış Olsanız Bile)

Dr. BARBARA OAKLEY

PEGASUS Kitap | Kütüphane | Kafe

Sayısal Zekâ'da Dr. Oakley, etkili bir şekilde öğrenmenin sırlarını paylaşıyor. Bunlar başarılı öğrencilerin bile keşke daha önce öğrenseydim diyecekleri sırlar. Herkesin düşündüğünün aksine matematik, analitik zekâ kadar yaratıcı zekâ da gerektirir. Birçok insan, bir problemin sadece bir şekilde çözülebileceğini düşünür ancak aslında birden fazla çözüm vardır. Onları görece kadar yaratıcı olmanız gerekir. Örneğin Pisagor Teoremi'nin bilinen üç yüzden fazla kanıtı vardır. Kısacası, bir çözüm bulana dek başınızı problemden kaldırmamak etkili bir yöntem değildir. Kafanızı kaldırmanız, beyninizin daha yaratıcı ve sakin tarafının da çalışması için yer açmanız gerekir. Bu kitapta anlatılan öğrenme stratejileri sadece matematik ve fen için değil, zorlandığımız bütün konular için geçerlidir. Bize ilk başta kolay gelmeyen konularda hepimiz uzmanlaşabiliriz ve onları öğrenmek düşündüğümüz kadar zor olmak zorunda değil.